

Sygn. akt IV KO 103/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **M. T.**

oskarżonej z art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i
prawach pokrewnych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 20 stycznia 2017 r.

wniosku Sądu Rejonowego w K.

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na
dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2016 r., sygn. akt II K .../16/K, na podstawie art. 37 k.p.k. wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy M. T. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu – Sądowi Rejonowemu w K.. W uzasadnieniu wskazał, że akt oskarżenia w tej sprawie pierwotnie został skierowany do Sądu Rejonowego w B., a na wniosek tego Sądu Sąd Okręgowy w B. na podstawie art. 36 k.p.k. przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K.. Ta decyzja jest jednak nieprawidłowa, bowiem nie respektuje przepisów § 1 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wyznaczenia sądów rejonowych rozpoznających sprawy o przestępstwa z prawa autorskiego i praw pokrewnych (Dz. U. Nr 180, poz. 1510 ze zm.), w myśli których sprawy o

przestępstwa określone w art. 115 - 119 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych rozpoznają sądy rejonowe w miastach będących siedzibami sądów okręgowych, przy czym rozpoznawanie spraw z obszaru właściwości Sądu Okręgowego w K. zostało powierzone Sądowi Rejonowemu w K.. Sąd występujący z inicjatywą przekazania sprawy wyraził przekonanie, że zamieszkiwanie w K. większości osób podlegających wezwaniu na rozprawę winno skutkować pozytywną decyzją w tym zakresie, która spowoduje, iż sprawę rozpozna ten sąd krakowski, który został określony przepisami wymienionego rozporządzenia, a który to akt wykonawczy, wydany na podstawie art. 123 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, oparty jest na założeniu specjalizacji i merytorycznego przygotowania wybranych sądów do rozstrzygania określonych spraw ze względu na stopień ich skomplikowania, co gwarantować ma wysoki poziom orzecznictwa. Taki stan rzeczy przemawia, zdaniem Sądu Rejonowego w K., za uznaniem, że interes wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania sądowi wskazanemu przez wymieniony akt wykonawczy, co przywróci stan zgodności z prawem, będący wartością samą w sobie i nie wpłynie na stopień fatygi osób podlegających wezwaniu na rozprawę, związanej z dotarciem do sądu. Sąd Rejonowy nadmienił też, że wcześniej podjął próbę przekazania sprawy sądowi właściwemu w trybie art. 35 k.p.k., co okazało się nieskuteczne, bowiem Sąd Okręgowy w K. wskazał na jego związanie orzeczeniem Sądu Okręgowego w B. jako sądu wyższego rzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedstawiony wyżej wywód Sądu Rejonowego w K. nie przekonuje o zasadności podjętej przezeń inicjatywy. W orzecznictwie najwyższej instancji sądowej niejednokrotnie wyrażano pogląd o potrzebie ostrożnego stosowania przepisu art. 37 k.p.k. wobec jego wyjątkowego charakteru, jak również zwracano uwagę, że nie służy on do weryfikacji poprawności przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 36 k.p.k., bowiem byłoby to równoznaczne z przeprowadzeniem nieprzewidzianej przez ustawę kontroli orzeczenia wydanego na podstawie art. 36 k.p.k. i stanowiło obejście zarówno dyspozycji tego przepisu, jak i art. 37 k.p.k. (zob. m.in. postanowienia z dnia 8 sierpnia 2013 r., III KO 55/13, LEX nr 1350314 oraz z dnia 30 stycznia 2014 r., II

KO 86/13, LEX nr 1427399). W celu takiej zaś weryfikacji orzeczenia Sądu Okręgowego w B., wskazując, iż nie jest zgodne z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości, najwyraźniej wystąpił wymieniony Sąd Rejonowy. Niezależnie od tego celowe będzie wspomnieć, że Sąd podejmujący decyzję w oparciu o przepis art. 36 k.p.k. w sprawie, w której oskarżonej zarzucono wyłącznie występki określony w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych, niewątpliwie powinien mieć w polu widzenia przepisy art. 123 tej ustawy oraz wymienionego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2002 r., które m.in. stanowią, że spośród krakowskich sądów rejonowych właściwy do rozpoznania spraw o przestępstwa określone w art. 115 - 119 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych jest Sąd Rejonowy w K.. Należy też jednak zauważyć, że analiza rozporządzenia nie prowadzi do wniosku, iż doszło do bezdyskusyjnej obrazy jego przepisów. Wynika z nich bowiem, że sądem właściwym do rozpoznania spraw o przestępstwa z art. 115 - 119 prawa autorskiego jest sąd rejonowy w mieście będącym siedzibą sądu okręgowego, w okręgu którego zostało popełnione dane przestępstwo (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2013 r., III KK 123/13, OSNKW 2013, z. 9, poz. 79). Zatem wyznaczony rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości Sąd Rejonowy w K. jest właściwy do rozpoznawania spraw o wymienione przestępstwa popełnione w okręgu Sądu Okręgowego w K.. Dostrzegł to Sąd występujący z przedmiotową inicjatywą, wskazując, że „rozpoznawanie spraw z obszaru właściwości Sądu Okręgowego w K. zostało powierzone Sądowi Rejonowemu w K.”, natomiast pominął, że nie należy do nich sprawa M. T., której zarzucono popełnienie przestępstwa na terenie B. Zatem jedynie względy natury celowościowej przemawiały za przekazaniem tej sprawy temu krakowskiemu sądowi rejonowemu, który jest wymieniony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości. Odwołał się do nich Sąd Rejonowy w K., gdy wskazywał, że zgrupowanie w wybranych sądach niekiedy skomplikowanych spraw dotyczących naruszenia przepisów karnych prawa autorskiego, gwarantuje wysoki poziom orzecznictwa. Nie znaczy to jednak, że rozpoznanie tego rodzaju sprawy przez sąd inny niż wymieniony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości nie daje gwarancji prawidłowego rozstrzygnięcia oraz że należy temu przeciwdziałać przy wykorzystaniu przepisu

art. 37 k.p.k. Można też wspomnieć, że w razie postąpienia przez sąd po myśli art. 36 k.p.k., a więc przekazania sprawy innemu sądowi z uwzględnieniem miejsca zamieszkania osób podlegających wezwaniu na rozprawę, może się zdarzyć, iż sądem, któremu zostanie przekazana sprawa osoby oskarżonej o przestępstwo określone w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie będzie sąd określony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, który to akt prawny, jak zauważył w wydanym w niniejszej sprawie postanowieniu Sąd Okręgowy w K., nie kreuje właściwości wyłącznej sądu, ani też nie prowadzi, w wypadku jego naruszenia, do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

kc